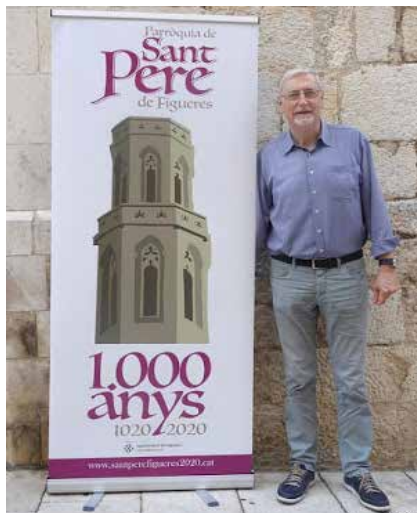

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Sant Pere, mil anys | Bernat I de Besalú, el cèlebre comte hiperactiu Bernat Tallaferró, en va protagonitzar de tots colors, des de participar en el saqueig de Còrdova fins a morir ofegat al Roine. Poc abans del seu decés, el 13 d'octubre de 1020, el malson dels sarraïns atorgà testament. En aquesta relació de voluntats va expressar la donació d'un alou que era dins la «parrochia Sancti Petri de Figarias». És a dir, que el figuerenc temple de Sant Pere (no pas el d'avui, és clar: un de més modest) ja existia fa mil anys, la qual cosa palesa que la comunitat (la parròquia) encara és més reculada. Per això el Palau del Vent celebra el mil·lenari d'aquestes pedres i de l'esperit que les ha acotxat al llarg dels segles.

El calendari de l'oferta de les trenta-dues activitats ja va arrencar a finals del 2019 i durarà fins al mes de desembre d'aquest 2020: conferències sobre la història i els atzars del temple i de l'evolució religiosa de la ciutat, exposicions de fotografies antigues i modernes i de documentació diversa, visites guiades a la nau i al campanar, un calendari fotogràfic de les gàrgoles de l'edifici, l'estrena de la sardana «Pedres mil·lenàries», projecció i comentaris de pel·lícules... tot per festejar l'històric temple, avui presidit pel rector i arxipreste mossèn Miquel Àngel Ferrés.

>> Mossèn Miquel Àngel Ferrés amb el cartell commemoratiu. (Autoria: JOSEP M. DACOSTA)

Any Pallach | Nascut fa cent anys, quan és evocat dues qüestions són plantejades indefugiblement: com hauria anat la política catalana si no s'hagués mort i què hauria dit, fet, etc., el figuerenc davant la sorpresa independentista. Les respostes invariablement solen ser: la primera, que el llistó polític català hauria millorat i, la segona, que Pallach hauria entomat la desafecció d'Espanya amb moltes prevencions. Marxista-leninista, socialista i finalment socialdemòcrata, de jove va escapar-se de la presó de Figueres i de gran va ser acusat de ser maçó i agent de la CIA (dels EUA, i pensant en Catalunya, n'admirava el confederalisme). I, com recorda el seu alumne Antoni Puigverd, va ser un gran pedagog, dels de referència.

Imatge de Montgó | La tempesta que el gener passat va afectar el país va ser anomenada Gloria. Perquè a Europa, després dels texans, la *coca-cola* i l'anglès, també s'ha adoptat la moda de posar nom als temporals. La part «del sud» els posa noms espanyols, francesos i portuguesos (catalans no) d'una llista preestablerta. I l'Europa «del nord» (Regne Unit, Irlanda i Holanda) els bateja a partir d'una altra nòmina. Guanya qui arriba primer al registre meteorològic. Quines coses... Però el que volíem dir és que les extraordinàries imatges del mar batent el penya-segat exterior de punta Montgó de l'Escala, amb les onades coronant les cases més altes, quedaran per a la galeria més selecta de la comarca i de la climatologia en general.

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

Homenatge als deportats | Palamós s'ha sumat al conjunt de municipis de Catalunya que han projectat (i molts ja han dut a terme) la instal·lació de plaques o llambordes en record dels veïns que van ser deportats als camps de concentració nazis durant la Segona Guerra Mundial. L'Ajuntament de Palafrugell ja ho havia decidit uns mesos enrere, i altres consistoris del Baix Empordà es plantegen fer el mateix més endavant. La instal·lació de

llambordes (es col·loquen davant dels domicilis o els llocs de treball dels homenatjats, amb les dades principals gravades) s'emmarca en el projecte «Stolpersteine», iniciat l'any 1992 a Alemanya. Són petits monuments creats per l'artista alemany Gunter Demnig en memòria de les víctimes del nazisme, i n'hi ha arreu del món. És un petit gest que segurament passarà desapercebut a molts ciutadans i ciutadanes, però que representa la voluntat ferma d'una bona part de la societat de continuar recordant les víctimes de l'horror nazi i no deixar que aquest important episodi de la història caigui en l'oblit. Segons un estudi del Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat, de la Universitat Pompeu Fabra i de l'entitat Amical de Mauthausen, hi va haver 8.964 deportats republicans als camps nazis. La majoria van morir a causa de les dures condicions de vida als camps, exhausts pels treballs forçats, afectats per malalties o torturats i assassinats pel règim hitleria.

El «nou» Centre Fraternal | El Centre Fraternal de Palafrugell presideix, des de 1889, l'emblemàtica plaça Nova de la vila. El centre va ser creat el 1887, però dos anys més tard es va instal·lar definitivament a l'edifici actual, ocupat amb anterioritat pel concorregut Cafè Orient i el Casino L'Aliança. Al llarg del temps, ha estat remodelat en diferents ocasions, i els responsables de l'entitat gestora han decidit que ja «toca» actualitzar-lo un altre cop. Així, l'edifici s'ha sotmès a una remodelació intensa, sobretot la part del bar, el qual, des de la seva creació, ha estat testimoni de tertúlies històriques i memorables, i ha vist passar treballadors del suro, jornalers, comerciants, paletes, ferrers, jubilats, literats, etc. Sempre ha estat obert a tothom, a diferència del veí Cercle Mercantil, creat el 1904 i freqüentat per les classes benestants (ara ja no funciona com a casino). Josep Pla qualificava les tertúlies del Fraternal d'«importantes i nombroses, d'inspiració permanentment progressista», i observava que tenien l'encant de «contenir persones que, per anar-hi, havien renyit amb la dona o amb la família». La remodelació del centre s'ha iniciat pel bar, però la junta del Fraternal no descarta continuar, més endavant, amb l'adequació i millora de la sala

del teatre, dedicada sobretot a balls, quines i altres activitats lúdiques. I tot plegat es fa mantenint l'essència històrica, l'esperit d'un poble i d'un local sense el qual la història de Palafrugell no seria la mateixa.

>> El Centre Fraternal de Palafrugell, a la plaça Nova. (Autoria: PACO DALMAU)

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Obres a la façana de Sant Esteve d'Olot | Fins a final d'any hi haurà una bastida que cobrirà la façana principal de l'església de Sant Esteve perquè cal rehabilitar-la. Feia mesos que la façana estava protegida per una xarxa, ja que se'n despenien fragments de pedra, que s'exfoliava, fet que podria haver provocat greus accidents tant a les persones que entraven al temple com als transeünts que passaven pel voltant. Es volen consolidar els diversos elements ornamentals i l'estructura general de tota la façana, amb un cost previst de 268.000 euros, que assumiran el Bisbat, la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament d'Olot. També està previst que s'organitzin actes diversos a fi de recaptar diners. En aquesta façana hi havia, dins les tres fornícules, les imatges de pedra de sant Esteve, el patró, i les de santa Sabina i sant Valentí, copatrons de la ciutat, les quals es van esmicolar els primers mesos de la guerra del 36. No se'n pot plantejar la substitució fins que no estigui perfectament consolidada tota l'estructura.

De fet, tornar-hi les imatges seria un final molt oportú de les feines iniciades a principis d'any, ja que el perfil d'aquesta parròquia, la primera que va tenir la ciutat i que està situada al cor de la població, constitueix un dels elements més emblemàtics de la ciutat d'Olot.

La variant de la Vall d'en Bas - les Preses

| Aquesta variant és un tema recurrent a la comarca des que es van obrir els túnels del coll de Barcons fa vint anys (vint!), ja que no sols afecta els que viuen en aquests dos municipis. Passar per dins de les Preses i d'Olot resulta un coll d'ampolla que dificulta la mobilitat entre els diversos municipis. Ens hem fet ressò en diverses ocasions de les promeses dels polítics, de calendaris d'inici i de fi, però res no s'ha complert. S'han tornat a sotmetre a informació pública els traçats, d'un sol carril per sentit, i dels estudis presentats per la Conselleria de Territori s'ha escollit el que, segons diuen, suposa menys impacte ambiental. Passa per l'oest de les Preses, en paral·lel al marge dret del riu Fluvià, amb una longitud d'uns cinc quilòmetres i mig. Però encara falta la futura variant d'Olot amb la qual ha d'enllaçar. Ens sembla, ja incrèduls de tot plegat, que esdevindrà un nou capítol d'una història que mai s'acaba.

Polèmic centre de gestió de residus

| L'Ajuntament de Sant Jaume de Llierca considera que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya li dona la raó i que cal fer un nou estudi de neces-

sitat i ubicació de la planta que el Consell Comarcal va aprovar de situar al municipi. Per tant, s'anul·la el Pla Especial Urbanístic (PEU) per a la instal·lació d'un centre de gestió de residus de la Garrotxa als terrenys de Can Coma de Baix de Sant Jaume.

La resolució anul·la dos aspectes significatius del PEU: l'afectació de sòl no urbanitzable de protecció especial i l'incompliment d'amplada mínima dels accessos al centre, per la qual cosa consideren que queda totalment anul·lat i que és obligat iniciar-ne un de nou en el cas que es vulgui edificar als mateixos terrenys. L'Ajuntament de Sant Jaume estima invàlida la situació d'aquesta planta fora d'un polígon industrial i considera un error situar-la en uns terrenys tan sensibles i valuosos per la qualitat agrícola i natural com són els de Can Coma de Baix.

EL GIRONÈS

Text i foto > DANI VIVERN

Alegries i dubtes | Fa uns mesos, van trobar un vitrall amb figures a la Catedral. Diuen que és el més antic de Catalunya en el seu gènere, i de dimensions considerables: 3 x 1,3 metres. Segons els experts, alguns dels plafons que el formen són de la primera meitat del segle XIII, i uns altres, de finals del XIV. És una bona notícia, que pal·lia una mica les frustracions habituals que afecten Girona i la seva comarca, com per exemple que el projecte de restaurant a l'antiga Sala Odèon se n'hagi anat can Pistras. I també les indeterminacions: hi haurà baixador del TAV a l'aeroport, que, a més, Aena proposa com a «quarta pista» del Prat? Hi haurà acord entre l'Ajuntament i el Govern central sobre on s'haurà de construir el nou arxiu provincial, actualment a Sant Josep? Se sabrà, per fi, on i quan es farà l'hospital nou que ha de substituir el Josep Trueta? El que sí que es preveu és que el Festival Mundial de Circ continuï sumant èxits amb els seus números d'altíssima qualitat, protagonitzats per primeres figures mundials. En la seva novena edició, hi han assistit 33.000 espectadors.

Happy flowers | Aquest any, Temps de Flors no s'ha salvat ni tan sols in extremis. Una empresa de Banyoles,

>> Façana principal de l'església de Sant Esteve d'Olot. (Autoria: QUIM ROCA)